

ETAg-i 2020. a riiklike uurimistoetuste taotlusvooru kokkuvõte

Maarja Sillaste
Analüüsiosakond

Uurimistoetused (grandid) on mõeldud kõrgetasemeliste teadus- ja arendusprojektide ja nendega kaasnevate tegevuste rahastamiseks. Grante saavad taotleda kõikides positiivselt ealveeritud Eesti teadus- ja arendusasutustes töötavad teadlased, olenemata nende kodakondsusest või päritoluriigist. Uurimistoetusteks eraldatakse vahendid Eesti riigieelarvest. Uurimistoetuste konkursse korraldab Eesti Teadusagentuur ja taotluste hindamise ning toetuste määramise viib läbi Eesti Teadusagentuuri hindamisnõukogu.

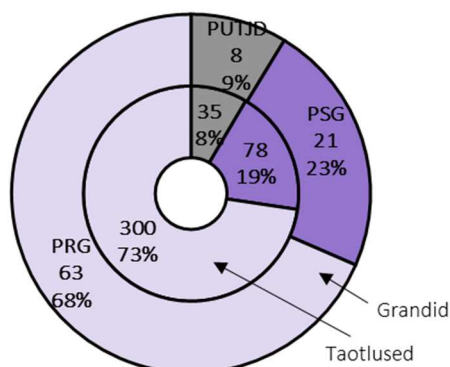
Selles voorus sai taotleda kolme tüüpi grante:

- 1) Järeldoktori grant (PUTJD) - Eestis doktorikraadi omandanud isikutele teadlaskarjääri alustamiseks välisriigi tugevate teadusasutuste ja uurimiserühmade juures üheks kuni kolmeks aastaks.
- 2) Stardigrant (PSG) - esmase teadusliku uurimistöö kogemuse omandanud teadlastele iseseisva karjääri alustamiseks Eesti teadus- ja arendusasutuses, oma uurimiserühma loomiseks ning järelkasvu (sh doktorantide) edendamiseks kuni neljaks aastaks.
- 3) Rühmagrant (PRG) - teadlastele iseseisva teadlaskarjääri jätkamiseks Eesti teadus- ja arendusasutuses, teadustöö kõrge taseme tagamiseks, tugeva teadusrühma juhtimiseks ja järelkasvu (sh doktorantide) kaasamiseks kuni viieks aastaks.

2020. a taotlusvooru (2021. a uurimisprojektiga alustamiseks) laekus 416 taotlust, menetlusse võeti kokku 413 taotlust, hindamisnõukogu on teinud ettepaneku anda välja 92 uut granti.

Tabel 1. Menetletud taotluste ja grantide jaotus granti tüüpide vahel

Grandi tüüp	Uuringu meetod	PUTJD		PSG		PRG	
		Taotlused	Grandid	Taotlused	Grandid	Taotlused	Grandid
Suur	Ekspri- mentaalne	18	6	33	8	90	26
Väike				9	5	87	12
Suur	Mitteekspe- rimentaalne	17	2	17	4	48	12
Väike				19	4	75	13
Kokku		35	8	78	21	300	63

Tabel 2. Menetletud taotluste ja grantide jaotus grandimahu, uuringu meetodi ja liigi järgi

	Taotluste arv	Taotluste osakaal	Grantide arv	Grantide osakaal
Suur	188	50%	50	60%
Väike	190	50%	34	40%
Eksperimentaalne	237	57%	57	62%
Mitteeksperimentaalne	176	43%	35	38%
Alusuuringud	272	66%	65	71%
Rakendusuurid	141	34%	27	29%

Tabel 3. Menetletud taotluste ja grantide arvu jaotus valdkondade vahel

	PUTJD		PSG		PRG		Kõik grantitüübid kokku	
	Taotlused	Grandid	Taotlused	Grandid	Taotlused	Grandid	Taotlused	Grandid
Loodusteadused	15	4	28	6	119	27	162	37
Tehnika ja tehnoloogia	7	1	18	3	44	8	69	12
Arsti- ja terviseteadused	2	1	7	4	34	10	43	15
Põllumajandusteadused ja veterinaaria			3	2	18	5	21	7
Sotsiaalteadused	3	1	13	4	31	5	47	10
Humanitaarteadused ja kunstid	8	1	9	2	54	8	71	11
Kõik valdkonnad kokku	35	8	78	21	300	63	413	92

Tabel 4. Edukus, eraldatud uurimistoetuste arvu osakaal taotlustest (%)

	PUTJD	PSG	PRG	Kõik grantitüübid kokku
Loodusteadused	27%	21%	23%	23%
Tehnika ja tehnoloogia	14%	17%	18%	17%
Arsti- ja terviseteadused	50%	57%	29%	35%
Põllumajandusteadused ja veterinaaria		67%	28%	33%
Sotsiaalteadused	33%	31%	16%	21%
Humanitaarteadused ja kunstid	13%	22%	15%	15%
Kõik valdkonnad kokku	23%	27%	21%	22%

Tabel 5. Menetlusse võetud taotluste ja grantide summad grantitüüpide kaupa (EUR)

	Taotluste summa	Grantide summa
PUTJD	1 672 760	389 840
PSG	6 731 980	1 787 925
PRG	61 775 295	13 848 855
Kokku	70 180 035	16 026 620

NB! Kõigi taotluste ja grantide (ka järeldoktorigrandi) puhul on arvestatud aastast summat.

Tabel 6. Taotletud summade ja eraldatavate summade jaotus valdkondade vahel

	Taotletud summa	Taotletud summa osakaal	Grandisumma	Grandisumma osakaal	Edukus (%)
Loodusteadused	29 213 685	42%	7 023 440	44%	24%
Tehnika ja tehnoloogia	11 411 036	16%	2 302 410	14%	20%
Arsti- ja terviseteadused	7 955 025	11%	2 568 360	16%	32%
Põllumajandusteadused ja veterinaaria	3 796 375	5%	1 145 250	7%	30%
Sotsiaalteadused	6 864 260	10%	1 342 820	8%	20%
Humanitaarteadused ja kunstid	10 939 654	16%	1 644 340	10%	15%
Kõik valdkonnad kokku	70 180 035	100%	16 026 620	100%	23%

NB! Kõigi taotluste ja grantide (ka järeldoktorigrandi) puhul on arvestatud aastast summat.

Tabel 7. Menetletud taotluste ja grantide jaotus taotlejate asutuste lõikes

Asutus	Taotluste arv	Taotluste osakaal	Grantide arv	Grantide osakaal	Edukus
Tartu Ülikool	232	56,2%	54	59%	23%
Tallinna Tehnikaülikool	88	21,3%	18	20%	20%
Eesti Maaülikool	40	9,7%	9	10%	23%
Tallinna Ülikool	25	6,1%	5	5%	20%
Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut	9	2,2%	4	4%	44%
Eesti Kirjandusmuuseum	3	0,7%	1	1%	33%
Cybernetica AS	3	0,7%			
Tervise Arengu Instituut	3	0,7%			
Eesti Keele Instituut	2	0,5%			
Eesti Kunstiakadeemia	2	0,5%			
Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus	2	0,5%			
Protobios OÜ	1	0,2%	1	1%	100%
Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	1	0,2%			
Eesti Rahva Muuseum	1	0,2%			
Eesti Taimikasvatuse Instituut	1	0,2%			
Kõik asutused kokku	413	100,0%	92	100%	22%

NB! Tabel on järjestatud taotluste arvu järgi.

Tabel 8. Projektide pikkus

		Alla 2 aasta	2 aastat	Kuni 3 aastat	4 aastat	5 aastat
PUTJD	Taotlused	7	15	13		
	Grandid	1	3	4		
PSG	Taotlused		2	3	73	
	Grandid				21	
PRG	Taotlused		2	2	36	260
	Grandid				3	60

Tabel 9. Eelmise aastaga võrreldes osaliselt muudetud või täielikult muutmata taotlused

	PUTJD	PSG	PRG
Osaliselt muudetud taotlus	5	22	116
neist sai grandi	1	7	24
Täielikult muutmata taotlus		3	7
neist sai grandi			1

Tabel 10. Üheaastased grandid

	Täispidad grandid 2021		Üheaastased grandid 2021		Eelmisel aastal (2020) üheaastaseid grante	Sh neist sai sel aastal uue grandi
	11	887 050	10	900 875		
PSG	11	887 050	10	900 875	7	3
PRG	49	10 974 875	14	2 873 980	18	8

Eelmisel aastal sai üheaastase grandi 26 taotlejat, neist 25 taotles sel aastal uut toetust. 25 taotlejast 14 selle voo konkurentsisis uut granti ei saanud. 11 taotlejat said uue grandi, kõik 11 täispidaka grandi. Käesolevas voo on hindamisnõukogu teinud ettepaneku anda välja 14 üheaastast granti aastase mahuga 3 774 855 eurot.

Tabel 11. Järeldoktori grandi taotlejate ja saajate sihtriigid

Sihtriik	Taotlused	Grandid	Sihtriik	Taotlused	Grandid	Sihtriik	Taotlused	Grandid
Soome	7	1	Taani	2	1	Kanada	1	1
Belgia	3		Rootsi	2	1	Ungari	1	
Holland	3	1	Saksamaa	2	1	Uus-Meremaa	1	
Hispaania	3		Austraalia	1		Portugal	1	
UK	3	2	Austria	1		USA	1	
Läti	2		Itaalia	1				

Tabel 12. Naiste ja meeste arv ja osakaal taotlejate ja grandisaajate seas

		Naiste arv	Naiste osakaal	Meeste arv	Meeste osakaal
PUTJD	Taotlejad	15	43%	20	57%
	Grandisaajad	4	50%	4	50%
PSG	Taotlejad	33	42%	45	58%
	Grandisaajad	9	43%	12	57%
PRG	Taotlejad	96	32%	204	68%
	Grandisaajad	22	35%	41	65%
Kokku	Taotlejad	144	35%	269	65%
	Grandisaajad	34	37%	58	63%

Tabel 13. Retsensentide ja retsensioonide arv valdkondade kaupa

Valdkond	Retsensentide arv	Retsensioonide arv	Keskmine retsensioonide arv retsensendi kohta	Keskmine retsensioonide arv taotluse kohta
Loodusteadused	369	395	1,1	2,4
Tehnika ja tehnoloogia	152	173	1,1	2,5
Arsti- ja	103	108	1,0	2,5
Põllumajandusteadused	54	56	1,0	2,7
Sotsiaalteadused	111	114	1,0	2,4
Humanitaarteadused ja	160	166	1,0	2,3
Kõik valdkonnad kokku	949	1012	1,1	2,5

NB! Kokku oli voorus unikaalseid retsensente 946, kolm retsensenti hindasid mitmes valdkonnas (kaks retsensenti LO ja AR, üks LO ja PÕ).

Tabel 14. Ühe retsensiooni või enam retsensioone teinud retsensentide arvud taotlusvoorus

Ühe retsensendi retsensioonide arv samas taotlusvoorus	Retsensentide arv
1	895
2	40
3	7
4	4
	946

Retsensente oli lisaks Eestile 58 riigist, kõige enam Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigist (113), Ameerika Ühendriikidest (95), Saksamaalt (86), Soomest (75) ning Itaaliast (64).

Tabel 15. Retsensentide sooline jaotus

Valdkond	Sugu	Arv	Osakaal
Loodusteadused	Naised	77	21%
	Mehed	289	78%
	Teadmata	3	1%
Tehnika ja tehnoloogia	Naised	24	16%
	Mehed	125	82%
	Teadmata	3	2%
Arsti- ja terviseteadused	Naised	38	37%
	Mehed	65	63%
Põllumajandusteadused ja veterinaaria	Naised	18	33%
	Mehed	36	67%
Sotsiaalteadused	Naised	38	34%
	Mehed	73	66%
Humanitaarteadused ja kunstid	Naised	67	42%
	Mehed	93	58%
Kõik valdkonnad kokku	Naised	262	28%
	Mehed	681	72%
	Teadmata	6	1%